جام جم

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی‌ایران ■ مدیر مسؤول: سید علیرضا شریفی ■ نخستین موسسه فرهنگی مطبوعاتی کشور دارای گواهینامه بین‌المللی ISO9001:2008

■ شاپا: ISSN۱۷۳۵-۳۶۳۷
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰ - ۰۲۱ ■ دورنگار تحریریه: ۲۲۲۲۶۲۵۲
■ سازمان شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷ ■ کد پستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۴۴۰۲۹۳۰ ■ سازمان آگهی‌ها: ۲۳۰۰۴۰۳۲
■ پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■ روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲
■ چاپ: به‌صورت همزمان در تهران و شهرستان‌ها (چاپخانه‌های روزنامه جام جم)

دوشنبه ۳۰ اردیبهشت ۱۳۹۸ | ۱۴ رمضان ۱۴۴۰ | ۲۰ صفحه | سال بیستم - شماره ۵۳۸۸ | استان تهران و البرز ۱۰۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۵۰۰ تومان | Monday - 2019 May 20

حدیث روز: تنبیه الخواطر

امام علی (ع): ای فرزند آدم، غصه رزق و آذوقه آن روزی که در پیش داری و هنوز نیامده است نخور، زیرا چنانچه زنده بمانی و عمرت باقی باشد خداوند متعال روزی آن روز را هم می‌رساند.

پلک احساس: مولانا

شب رفت صبوح آمد غم رفت فتوح آمد
خورشید درخشان شد تا باد چنین بادا

دعای روز چهاردهم ماه مبارک رمضان

اَللّهُمَّ لا تُؤاخِذنی فیهِ بِالْعَثَراتِ؛ وَ اَقِلْنی فیهِ مِنَ الْخطایا و الْهَفَواتِ؛ وَ لا تَجْعَلْنی فیهِ غَرَضاً لِلْبَلایا وَالآفاتِ بِعِزَّتِكَ یا عِزَّالْمُسْلِمین.

خداوندا مرا در این روز به لغزش‌هایم مگیر و از خطاها و اشتباه‌کاری‌ها بازم دار و مرا در این روز آماج بلاها و ناگواری‌ها مساز، به حق عزت و ارجمندی‌ات ای عزت مسلمانان.

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۳/۰۱ | غروب آفتاب: ۲۰/۰۶
اذان مغرب: ۲۰/۲۶ | نیمه‌شب شرعی: ۰۰/۱۱
اذان صبح (فردا): ۴/۱۵ | طلوع خورشید(فردا): ۵/۵۵

پیش‌بینی آب و هوا سه‌شنبه

تهران	ایلام	اصفهان	بجنورد	رشت	سنندج	شیراز	قم
۳۰ / ۱۷	۲۷ / ۱۱	۲۶ / ۱۲	۲۳ / ۱۳	۲۳ / ۱۶	۲۷ / ۹	۲۸ / ۱۴	۳۲ / ۱۵

امروز در تاریخ:

- زاد روز احمدرضا احمدی، شاعر معاصر (۱۳۱۹)
- به شهادت رسیدن مختار ثقفی، رهبر قیام خونخواهی امام حسین(ع) (۶۷ ق)

خودنویس

یادداشتی از حامد عسکری
شاعر و نویسنده

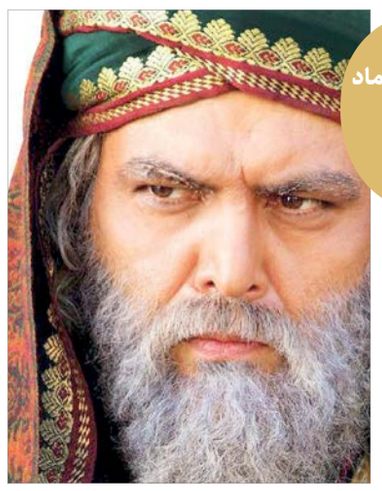
زیارت با طعم قلم‌زن‌های اصفهان

اطراف همه حرم‌هایی که دیده‌ام و دیده‌اید مغازه‌هایی است که خنزر پنزر می‌فروشند، بخش اعظمی از این مغازه‌ها را هم خوراک فروشی‌ها تشکیل می‌دهند، حالا که ماه‌رمضان است خوراک فروشی‌ها تعطیل شده‌اند. خیلی از مغازه‌ها یا تعمیرات دارند یا تغییرات، قربان این رمضان بروم که فصلی است برای تغییر و تعمیر، دریغ خودم که سی و چند رمضان را دیده‌ام و هنوز همین زباله‌ای هستم که الان دارید متنش را می‌خوانید، بوی چرب عطرهای ارزان بازار را پر کرده و مشام را می‌رنجاند، از خم کوچه‌ای رد می‌شوم، سبحان‌ا... خورشید آمده روی زمین؟ یك گنبد پرتقالی سرخ، با پرچمی سرخ‌تر که باد را به بازی گرفته است، تا می‌شود، کمرم به تعظیم و دستم روی سینه، اشك ندارم، شوکه‌ام، مبهوتم، من، مزار دختر حیدر کرار؟

محمد می‌آید کنارم، نمی‌دانم بحث چی می‌شود که می‌گوید: توی ضریح پول نیندازید. زمین حرم حضرت، مالك شخصی دارد، هرچه پول توی ضریح می‌اندازید می‌آید جمع می‌کند می‌برد توی لبنان خرج می‌کند، می‌رسیم به آستانه حرم. دوباره دست بر سینه می‌گذارم و فقط با یك نام سلام می‌دهمش: السلام علیك یا جبل الصبر... کفش‌هایم را به یك پیرمرد کفشدار می‌دهم، صورتش نقصی دارد، جذام شاید یا ترکشی که نوازشش کرده، یك کلمن نارنجی بغل کفشداری گذاشته‌اند، تشنه‌ام نیست، می‌خواهم نمك‌گیر بشوم، دهان زیر شیرش می‌گیرم چند جرعه می‌روم بالا... بالا را می‌مکم و اذن دخولی مس‌کوب به قلم میرزا نمی‌دان چی چی هویدا می‌شود، می‌خوانمش حالا منم و یك ضریح زنانه و ظریف که زیر گنبدی با شعرهایی فارسی و کاشیکاری‌هایی به قلم هنرمندان اصفهانی. حالا من هرچه بنویسم چه حس و حالی داشت به خدا اگر شما متوجه بشوید. همه روضه‌ها مجسم می‌شوند، همه روضه‌هایی که خانم آرمیده در این مزار نقش اولش نبوده باشد، نقش مکمل زن بوده است. از کوچه و مادر و به نام زدن کفن‌ها بگیر تا آرام کردن رباب...

سلیم موذن‌زاده توی کله‌ام زینب زینب می‌خواند و من پلك‌هایم را می‌بندم و کمر می‌چسبانم به ستون خنك مرمر سیاه‌های ستون‌های دور گنبد. یکی صلوات طلب می‌کند، صعله حنجره‌ها وا می‌شود یك عالمه صلوات بال می‌زنند زیر گنبد و فرشته‌ها با تور جمع‌شان می‌کنند و می‌برندشان توی عرش و هر صلوات را توی فولدر صاحب صلوات ذخیره می‌کنند. من بروم زیارت کنم شما بعد از این یادداشت زینب زینب سلیم دانلود کنید گوش کنید تا من برگردم...

کافه میرداماد



گفت‌وگو با مهدی فرجی، مدیر سابق شبکه یک در سالروز شهادت مختار ثقفی

مدیون مختاریم

طاهره آشیانی
روزنامه‌نگار

قدرت رسانه‌ها به‌خصوص تلویزیون را زمانی می‌توان دید که یک شخصیت نه‌چندان معروف را به قهرمان تبدیل می‌کند. این اتفاق برای مختار ثقفی با ساخت سریال مختارنامه رخ داد. مختار ثقفی تا قبل از پخش سریال مختارنامه ساخته داوود میرباقری، شخصیتی مذهبی بود که علاقمندان به تاریخ تشیع او را می‌شناختند یا آنها که در دانشگاه درس الهیات و ادیان می‌خواندند. اما با پخش سریال مختارنامه، مختار از سایه بیرون آمد و حالا به مدد بازپخش‌های چندین باره این سریال در مناسبت‌های مختلف به‌خصوص در ایام محرم، بیشتر ایرانی‌ها، مختار را می‌شناسند. مردی غیور و دوستدار اهل بیت که بعد از واقعه عاشورا به خونخواهی سیدالشهدا(ع) قیام می‌کند و انتقام خون او و یارانش را از آنها که در صحرای کربلا مقابل فرزند رسول‌ا...(ص) ایستادند و او و یارانش را به شهادت رساندند، می‌گیرد. در چنین روزی در سال ۶۷ قمری مختار که از سپاهیان زُبیر شکست خورده بود به دست سربازان او در کوفه به شهادت رسید.

سریالی که ختم به خیر شد

مختارنامه یکی از سریال‌های بزرگ و به اصطلاح فاخر تلویزیون است که داوود میرباقری و تیم سازنده سریال برای آن از همه خلاقیت خود استفاده کردند و تلویزیون و مرکز سیما فیلم هم برای تولید آن سنگ تمام گذاشت و همه هزینه‌های آن را هر چند سنگین تقبل و پرداخت کرد. این سریال را محمود فلاح تهیه کرد که یکی از تهیه کنندگان خوشنام است. او که این روزها در بستر بیماری است و توان تکلم ندارد، تولید آثاری مانند کلانتر، خوش‌رکاب، خوش غیرت، تفنگ سرپر و ... را هم در کارنامه خود دارد. تهیه‌کننده‌ای که پاکدستی‌اش و اعتمادی که عوامل سازنده و تلویزیون به او داشتند باعث شد سریال مختارنامه ختم بخیر شده و به اثری کم‌نظیر تبدیل شود. فریبرز عرب‌نیا با بازی خوبش در این سریال باعث شد مردم برای همیشه او را به عنوان مختار در ذهن خود ثبت کنند. جدیتی که او در نوع بازی‌اش نشان داد همان صلابتی بود که از شخصیتی مانند مختار انتظار می‌رفت. مهدی فرجی که در سال ۸۹ مدیر شبکه یک بود که پخش مختارنامه به آن سپرده شده بود، معتقد است سریال مختارنامه یکی از آثار موفق تلویزیون است، موفق به این دلیل که هم داستان پرکشش و درستی داشت هم از کارگردانی منسجمی برخوردار بود و هم بازیگران آن به‌خصوص بازیگر نقش مختار به درستی انتخاب شده و خیلی خوب از پس نقش‌های خود برآمد.

وفاداری به تاریخ

فرجی درباره نزدیکی شخصیت واقعی مختار با آنچه در سریال مختارنامه دیده شد، می‌گوید: آقای میرباقری به شخصیت و اتفاقات تاریخی وفادار بود و شخصیت مختار بسیار به آنچه در سریال از او دیدیم، شباهت داشت. فقط در واقعیت سن مختار از فریبرز عرب‌نیا که نقش مختار را بازی می‌کرد، بیشتر بوده اما این انتخاب هم به موفقیت سریال کمک کرد.

فرجی درباره اولویت ساخت سریال مختارنامه بر دیگر سریال‌های تاریخی می‌گوید: قبل از مختارنامه سریال امام حسین (ع) کلید خورد اما خیلی زود تولید آن متوقف شد چون تلویزیون به این نتیجه رسید که نمی‌توان چهره شخصیت‌های اصلی این سریال را نشان داد و ساخت آن ادای دین واقعی به امام حسین(ع) و قیام عاشورا نخواهد بود. آقای میرباقری تمایل داشت، سریال سلمان را بسازد اما تلویزیون به او پیشنهاد ساخت مختارنامه را داد. با این سریال می‌توانستیم اتفاقاتی که باعث حادثه عاشورا شد را به نمایش بگذاریم بدون این‌که لازم باشد امام حسین(ع) و اعضای خانواده ایشان که کربلا شهید شدند را نشان بدهیم.



مهدی فرجی در پاسخ به این سوال که آیا سریال مختارنامه هم با سانسور رو به رو شد یا نه، می‌گوید: مختارنامه در سیما فیلم تولید و پخشش به شبکه یک واگذار شد. در آن زمان من و آقای میرباقری هفته‌ای تقریبا پنج قسمت از سریال را با هم می‌دیدیم و اگر موردی بود در تدوین اصلاح می‌شد که البته اصلاحیات خیلی کم بود. فقط سکانس مربوط به حضرت عباس (ع) و شهادت ایشان حذف شد چون اصلا نمی‌توانستیم چهره ایشان را نشان بدهیم.

از فرجی می‌پرسم وقتی قسمت اول پخش شد، اعتراضاتی به تیتراژ سریال هم شد که یک خانم تکخوان آن بود، می‌گوید: اعتراض جدی نبود! چون برای بار اول بود که این اتفاق در یک سریال تاریخی می‌افتاد برخی کمی حساس شدند اما این واکنش‌ها خیلی زود آرام شد.

سریالی برای شیعیان

سریال یوسف پیامبر یکی از پرمخاطب‌ترین سریال‌های ایرانی در خارج از مرزها بود. این سریال را به نام یوزارسیف خیلی از مسلمانان یا معتقدان به ادیان دیگر تماشا کردند. بازار خوبی هم داشت و چند تلویزیون جهانی آن را خریدند. از فرجی می‌پرسم آیا برای مختارنامه هم این اتفاق افتاد و در خارج از ایران از آن استقبال شد، می‌گوید: سریال مختارنامه درباره تفکر شیعه بود و زندگی یک شخصیت شیعی را روایت کرد و از او قهرمان ساخت بنابراین از همان اول توقع نداشتیم این سریال مانند سریال یوسف پیامبر با استقبال مردم دنیا رو به رو شود. یوسف داستانی کهن بود که به جز قرآن در کتب ادیان دیگر هم زندگی او بازگو شده و در جهان شخصیتی شناخته شده است و زمانی که تلویزیون ایران آن را به سریال تبدیل کرد خیلی‌ها مشتاق شدند آن را تماشا کنند اما درباره مختار نباید چنین انتظاری می‌داشتیم اما با همه اینها سریال در برخی از کشورهای همسایه که شیعیان در آن زندگی می‌کنند، دیده شد و مورد استقبال قرار گرفت.

لزوم تولید سریال‌های فاخر

سریال‌هایی مانند امام علی (ع) و مختارنامه از آن دست آثاری هستند که تاریخ مصرف ندارند. هر زمانی می‌توان آنها را تماشا کرد و از دیدن‌شان به عنوان اثری تلویزیونی لذت برد. اما برخی بر این باورند که هزینه تولید این آثار بسیار زیاد است و از آنجا که تلویزیون ایران دولتی است، نباید ساخت این آثار را در برنامه‌های خود قرار دهد. فرجی در این باره می‌گوید: آثاری مانند مختارنامه باید تولید شوند چون آن‌قدر جذابیت دارند که مردم را مشتری تلویزیون می‌کنند. یادم هست در زمان پخش سریال مختارنامه میزان جذب آگهی‌های ما بسیار بالا بود. تقریبا ۲۰ دقیقه قبل از سریال آگهی پخش می‌کردیم، این جدای از آگهی‌های میانه سریال بود. بخش زیادی از هزینه تولید سریال از محل آگهی‌ها تامین می‌شد. الان هم اگر تلویزیون سریال‌هایی مانند حضرت موسی (ع) و سلمان را که در دستور کار قرار داده به مرحله تولید برساند، حتما در زمان پخش آگهی زیادی جذب خواهد کرد. حتی اگر آگهی هم درکار نباشد به نظرم تولید سریال درباره شخصیت‌های تاریخی، مذهبی و ملی باید در اولویت قرار گیرد چون هم مردم با آنها آشنا می‌شوند و هم بنیه تلویزیون قوی‌تر شده و مردم بیشتری به تماشای آن می‌نشینند.

مقطع حساس کنونی



داستان زن شایعه‌ساز و حکیم دهان‌دار



امید مهدی‌نژاد
طنزنویس

در روزگاران قدیم در یکی از شهرهای ناحیه چونگ زنی زندگی می‌کرد که بسیار شایعه‌پرداز و دروغ‌پراکن بود و همواره در میان همسایگان و اطرافیان خود اختلاف و نقار ایجاد می‌کرد. یك بار یکی از همسایگانش را که زنی سربه‌زیر و اخلاق‌گرا بود سوژه دروغ‌پراکنی و شایعه‌پردازی‌های خود قرار داد و آنقدر در این‌کار افراط کرد که زن همسایه مجبور شد از آن محل برود. نقل مکان زن همسایه که واقعا زنی سربه‌زیر و اخلاق‌گرا بود، موجب عذاب وجدان زن شایعه‌پرداز شد.

پس به‌سراغ حکیم جینگ رفت و ماجرا را برای او تعریف کرد. حکیم پس از شنیدن داستان او گفت: ای زن، تو مقداری زود به دنیا آمدی. زمان تو هنوز فرا نرسیده است. اگر در آینده به دنیا می‌آمدی می‌توانستی بهترین ادمین برای کانال‌ها و پیج‌های خبری باشی. وی سپس افزود: اما اکنون به بازار شهر برو و یك مرغ بخر و آن را بکش و پرهایش را دانه دانه در جاده پخش‌کن و با آن به انتخاب خودت یك غذا درست کن و فردا نزد من بیاور.

زن به گفته حکیم عمل کرد و یك مرغ خرید و کشت و پرهایش را در جاده پخش کرد و با آن جوجه چینی درست کرد و فردا نزد حکیم برد. حکیم جوجه چینی را روی بخاری گذاشت تا گرم شود و گفت: در سرزمین ایران با مرغ غذایی درست می‌کنند که نامش فسنجان است و بسیار غذای خوشمزه‌ای است. از آن هم درست کن. زن گفت: دستورش را دارید؟ حکیم گفت: منشی‌ام دارد. زن گفت: حالا باید چه درسی بگیرم؟ حکیم گفت: آه، درس! داشت یادم می‌رفت. سپس افزود: حال برو و پرهایی که در جاده پخش کردی جمع کن و بیاور. زن گفت: این محال است. حکیم گفت: ها، درس همین است.

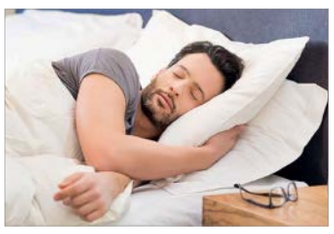
پراکندن دروغ و شایعه آسان است و جبران آن محال. سپس جوجه چینی را که گرم شده بود در بشقاب ریخت و خورد و از دستپخت زن تعریف کرد. زن نیز که عصبانی شده بود، شایعات و دروغ‌های بسیاری درباره حکیم ساخت و پراکند و پایان بدی برای داستان خود رقم زد.

در تاریکی بخوابید

کارشناسان سلامت به خوابیدن در محیط تاریك تاکید دارند.

به گزارش ایسنا، اگر از جمله افرادی هستید که روی کاناپه و مقابل تلویزیون به خواب می‌روید یا ترجیح می‌دهید هنگام شب چراغ اتاق را روشن نگه دارید ضرورت دارد این عادت خود را ترك کنید، زیرا سلامتتان را به خطر می‌اندازد. کارشناسان به افراد توصیه می‌کنند هنگام خواب چراغ‌ها را خاموش کنند، زیرا بر کیفیت خواب اثر می‌گذارد. هنگام تاریکی بدن سیگنالی دریافت می‌کند که به مفهوم زمان استراحت است.

در حالی‌که قرار گرفتن در معرض نور، ذهن و جسم را هوشیار ساخته و حتی هنگام شب به بیدار ماندن کمك می‌کند و ساعت زیستی بدن را مختل می‌سازد. خوابیدن در محیط روشن هنگام شب ساعت خواب داخلی بدن را تغییر می‌دهد.



همچنین نتایج مطالعه‌ای که اخیرا انجام گرفته نشان می‌دهد این کار خطر ابتلا به دیابت را افزایش می‌دهد.

ریش و سبیل‌های تیپ ۲۰۱۹



مسابقه جهانی ریش و سبیل در سال ۲۰۱۹ با حضور صدها شرکت‌کننده در آنتورپ بلژیك در حال برگزاری است. به گزارش فرارو، در این دوره از رقابت‌ها شرکت‌کنندگان در سه رده سبیل، ریش جزئی و ریش کامل با یکدیگر به رقابت خواهند پرداخت. این مسابقات سه روزه است و شرکت‌کنندگان با سبك‌های دیدنی و جذاب در ریش و سبیل خود حضور یافته‌اند. مسابقه جهانی ریش و سبیل از سال ۲۰۰۱ هر دو سال یك بار برگزار می‌شود و تاکنون در برایتون و لندن انگلیس، آلمان و اشتوتگارت آلمان برگزار شده است.



ربات‌های در راه فضا

ناسا دیروز در وب سایت خود از نخستین آزمایش سخت‌افزار ربات‌های خانه‌دار در ایستگاه فضایی خبر داد. ربات‌های مکعب‌شکلی که قرار است در آینده بسیار نزدیك وظیفه خانه‌داری و نظافت ایستگاه فضایی را بر عهده بگیرند.

به گزارش ایرنا، این‌طور که ناسا می‌گوید، آوریل گذشته فضاپیمای باری سیگنوس در حالی برای حمل بار و مایحتاج ایستگاه فضایی به سوی فضا پرتاب شد که با خود سه ربات کوچك را نیز حمل می‌کرد. این سه ربات مکعب شکل با این امید به فضا پرتاب شدند تا پیشگام آزمایش یك سیستم خانه‌داری خودکار در فضا باشند. این ربات‌ها هنوز آماده کار نیستند، اما وقتی با پایان آزمایش‌های اولیه عملیاتی شوند، خواهند توانست به صورت آزادانه در ایستگاه فضایی حرکت کرده و وظایف نظافتی خود را بر عهده بگیرند. به علاوه زمانی که نیاز به شارژ پیدا کنند به‌صورت خودکار به ماژول کیبو برگشته و به محل شارژ خود متصل می‌شوند. پس از عملیاتی شدن، پژوهشگران ناسا تاثیر واقعی آنها در کاهش فشار کاری و کمك به انجام وظایف روزمره موجود در ایستگاه فضایی را بررسی خواهند کرد. نتایج این پژوهش درنهایت به توسعه ربات‌هایی کارآمدتر برای کمك به فضانوردان در ماموریت‌های آینده ماه و به‌خصوص مریخ بسیار مؤثر خواهد بود.

شناسایی عنکبوت تیرو کماندار

محققان دانشگاه آکرون در اوهایوی آمریکا موفق به شناسایی نوعی عنکبوت شده‌اند که به جای تار تنیدن از آن به عنوان تیر و کمان برای شکار طعمه به شیوه‌ای بسیار تهاجمی‌تر بهره می‌گیرد.

به گزارش فارس، این عنکبوت که در صورت تمایل به بافتن تار معمولا این کار را به شکل مثلثی انجام می‌دهد، Hyptiotes cavatus نام دارد و قادر به پرتاب تار خود نیز هست. تار یاد شده بعد از پرتاب و در صورت برخورد به هدف می‌تواند او را گرفتار کرده و از پای درآورد. این عنکبوت معمولا چند بار رشته تارهای خود را به سمت طعمه هدف گرفته شده پرتاب می‌کند و از این طریق امکان تحرك را از بخش‌های مختلف بدن وی می‌گیرد. در نتیجه حشره هدف تسلیم عنکبوت می‌شود.



سرعت حرکت تارهای این عنکبوت به رقم سرسام‌آور ۷۷۰ متر در یك چهارم ثانیه می‌رسد.



عکس: ایسنا

زیبایی‌های الموت در اردیبهشت ماه